

VÅRT GRUMS

Informationstidning till invånare och företag från Grums kommun. December 2009.

TEMA:
Barn & unga

Växtriket invigt • Lingona på Mossen • Grums IBK

Bilder från Barnmässan 2009 i Karlstad

VÅRT GRUMS

en informationstidning som
delas ut till invånare och
företag i Grums kommun

Utgivning: Fyra nr/år

Utges av: Grums kommun

Besöksadress: Sveagatan 77, Grums

Postadress: Grums kommun,
664 80 Grums

Telefon: 0555-420 00 (växel)

Fax: 0555-421 09

E-post: kommunstyrelse@grums.se

Webbplats: www.grums.se

Ansvarig utgivare: Annika Lomarker

Redaktion:
Helena Bergström och Maria Röhr

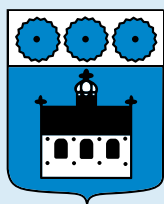
Grafisk produktion:
Helena Bergström

Upplaga: 6 000 ex.

Tryckeri: Tryckeri Knappen, Karlstad
ISO 14001-certifierat tryckeri

Distribution: Posten

Foto omslag: Josefine Kaakkomäki

GRUMS KOMMUN

Dags att ta lite vuxenpoäng!

Det nummer du håller i din hand har temat "Barn & unga". Statistiskt sett så är du inte en av dessa, du är troligtvis det som kallas vuxen. Vuxen är ett begrepp man skulle kunna tala länge om. Både vad det innebär och när i livet det inträder. För min egen del har jag, till slut, förstått att jag aldrig lär bli vuxen - åtminstone inte om mina föräldrar får sätta gränsen.

Vad det innebär att vara vuxen är även det en svår nöt att knäcka. Det finns säkert lika många uppfattningar som det finns människor. Många jämför "vuxen" med att ha nått myndighetsåldern, andra lägger föräldraskapet som ett stort vuxentecken. Att ha villa, Volvo och vovve brukar också ge höga vuxenpoäng. Självtänkt kan jag köpa många av dessa delar, men mest vikt lägger jag vid att ta ansvar. Ta ansvar för sig själv och andra. Oavsett om det är ens egen familj eller andra personer. Jag stör mig alltså rätt mycket på uttalanden som "mina barn och andras ungar".

Under en tid har det stått mer och mer klart att vi i vår kommun behöver ta lite mer vuxenpoäng - oavsett om vi är föräldrar eller inte. Ett exempel är Jätttestensskolan, där genvägen från föräldragruppen varit, minst sagt, lågt när skolan bjudit in till föräldraengagemang. Nattvandringarna är ett annat exempel där uppslutningen varit under all kritik. Nu vet jag att många faktiskt gör väldigt mycket, inte minst inom föreningslivet, men vi är fler som inte gör det.

För närvarande håller en grupp tjänstemän, organisationer och ungdomar på att ta fram ett förslag till mötesplatser för våra unga. Om detta ska bli verklighet krävs det att vuxna ställer upp på frivillig bas. Många vuxna. Oavsett ålder. Oavsett om man har barn i åldersgruppen. Jag hoppas verkligen att många av er inser att några timmar av er tid är mycket värt för att detta projekt ska kunna bli av. Detta kommer ni att få höra mer om längre fram, så håll ögon, öron och sinnen öppna.

Välkommen in i matchen.

Torbjörn Bood (s)
Kommunstyrelsens ordförande

Frida Werme och Ella Stridsberg bygger med klossar.

Lång lek och lyssnande pedagogik hos Lingona på Mossens förskola

Lingona är en avdelning med tjugo barn mellan 3-5 år på förskolan Mossen i Grums. Det är inte ovanligt att förskolor kallas för dagis, men det är ett förlegat uttryck. 1998 kom läroplanen som förskolan arbetar efter och i samband med det övergavs den gamla benämningen dagis. Förskolan är nämligen mycket mer än en slags "dagförvaring".

Lek utan avbrott

En typisk dag öppnar avdelningen Lingona klockan 06.15 och frukosten intas klockan 08.00. Därefter står leken, språk- och matematiklekar och projekt utifrån barnens olika

intresseområden i centrum fram till lunchen klockan 11.45. Personalen märker att det blir stor skillnad om barnen får leka utan att bli avbrutna, leken fördjupas och utvecklas.

De måste inte alltid städa varje dag utan kan låta det vara och fortsätta på samma lek nästa dag. Eftermiddagen spenderas utomhus och där äts ibland mellanmålet.

Grovmotorik och matematik

En dag i veckan är det skogsdag. Då använder de det som finns i skogen och barnen tränar grovmotoriken och har matematikövningar. De lever

upp till namnet Lingona genom att ta tillvara skogens bär och svamp och göra egen sylt till maten. En gång i månaden besöker man Grums bibliotek.

Lek och samspel

Förskollärarna Siw Werme, Pernilla Malmgren Johannesson och Maud Andersson har arbetat på Lingona sedan 2006, men jobbade även innan dess tillsammans på en annan förskola i Grums. När de började på Lingona blev det en nystart på flera vis eftersom de också började arbeta med Reggio Emilia-pedagogiken. Det är ett pedagogiskt arbetssätt som betonar utforskande och delaktighet.

Genom leken och samspelet med andra barn tränas barnens språkutveckling. Samspelet barnen emellan uppmuntras aktivt:

- Om ett barn vill ha hjälp med något så kan vi säga: "Be din kamrat som är bra på det om hjälp", då får den som ska visa känna sig duktig, berättar Pernilla.

Goda förebilder

Det handlar mycket om hur man som vuxen ser på barnen, att man utgår från barnen och att de kan. Barnen får också lära sig att respektera varandra, att vi är olika och får vara olika.

Det är viktigt att vara goda förebilder som vuxna. Ett bra förhållningssätt vuxen till vuxen och vuxen till barn hjälper barnen att utveckla respekt för varandra.

Intresset som styr

I stället för att planera exakt hur dagarna ska se ut med aktiviteter så är man öppna för barnens idéer och vad de är särskilt intresserade av för tillfället. Det har hittills resulterat bland annat i projekt om hajar, rymdraketer och ett bilprojekt där de gick från ritning till snickring av bil och avslutade med Lingonas Grand Prix.

- Det är roligare att jobba så här, säger Siw och Pernilla håller med. Vi upplever inte att det finns några nackdelar, men det ställer krav på att vi kollar av med varann och fångar upp varje barn. Varje fredag reflekterar vi över veckan som gått, vad barnen har lekt, pratat om och varit intresserade av. Utifrån det jobbar vi vidare.

På Lingona var man först ut bland kommunens egna förskolor att arbeta Reggio Emilia-inspirerat och har fått personal på andra förskolor att bli intresserade. För föräldrar och andra som vill veta mer kan boken ”Lyssnandets pedagogik” av Ann Åberg rekommenderas. •

Matilda Andersson, Ella Stridsberg och Frida Werme i pysselhörnan.

Felix Lindh tittar ut ur kojan som snälla föräldrar har byggt.

Skolmatsedel vecka 1-7

Vecka 1

Fre: Mexicanasoppa, bröd, ost

Vecka 2

Mån: Risgrynsgröt, mjuk smörgås

Tis: Skeppartorsk, kall sås, potatis

Ons: Köttfärssås, spagetti

Tors: Korv, potatismos

Fre: Ugnstekta kyckling, sås, potatis

Vecka 3

Mån: Potatisbullar/blodpudding

Tis: Kokt fisk, dillsås, potatis

Ons: Köttfärssoppa, bröd, ost

Tors: Korv stroganoff, ris

Fre: Schnitzel, sås, potatis

Vecka 4

Mån: Potatisgratäng m. bogskinka

Tis: Pannbiff, lök, sås, potatis

Ons: Ugnstekta falukorv, makaroner

Tors: Västerhavsfisk, potatismos

Fre: Köttbullebytt, rödbetor

Vecka 5

Mån: Kycklinggryta, ris

Tis: Fiskbullar, dillsås, potatis

Ons: Risotto

Tors: Korv papriganoff, mos

Fre: Grönsakssoppa, bröd, ost

Vecka 6

Mån: Pasta, ostsås, bogskinka

Tis: Köttfärslimpa, sås, potatis,

Ons: Kycklinggryta, ris

Tors: Piroger

Fre: Stekt fisk, kall sås, potatis

Vecka 7

Mån: Pytt i panna, rödbetor

Tis: Fiskgratäng, potatis

Ons: Högsbosoppa

Tors: Grillkorv, potatismos

Fre: Tacobuffé

Finns även på www.grums.se

Alla känner alla på Jättestenskolan - men eleverna vill ha mer att göra på rasterna

Vi har stämt träff med några högstadiel elever för att höra med dem om hur det är på Jättestenskolan, vad de gör på fritiden och vilka planer de har efter högstadiet.

Jättesten är kommunens enda skola för årskurs 6-9 och eleverna kommer från olika kommundelar. De vi pratar med bor i Grums tätort eller en bit utanför på landsbygden. Det är André Carlsson i årskurs 9, Emma Torstensson och Samantha Rösand i årskurs 8, Isac Björck Kjellgren, Beatrice Bengtsson och Jennifer Sverdrup i årskurs 7.

Lugnare nu

Det som de tycker är bra på skolan är att det är lugnt och fritt. De tycker att stämningen

på Jättestenskolan är bra.

- Alla känner alla, säger Samantha.

- Det är lättare att säga till någon som man känner, inflikar en av eleverna.

De äldre eleverna säger att det har blivit lugnare jämfört med för några år sedan och det förekommer nästan ingen skadegörelse alls längre på skolan.

Mer att göra på raster

Det de efterfrågar är mer att göra på rasterna. Det kan kännas lite trångt i uppehållsrummet och biljard- och pingisborden där är svåra att komma intill med så många elever. Många elever åker skateboard på rasterna, så en

skateramp efterfrågas. Utöver det skulle de vilja att det fanns fotbollsmål på gräsplanen, bollar, kompisgunga, volleybollnät och en sk "ruta" som målas på asfalten.

Några av dessa önskemål borde kunna uppfyllas inom en nära framtid. I kommunens budgetförslag för 2010 finns öronmärkta pengar till bl. a utemiljön på Jättestenskolan. Att använda dessa blir ett av uppdragen för den nye rektorn (läs om honom på sidan 9).

Vill ha ordning

Eleverna tycker att lärarna på skolan ställer upp och hjälper till om det är något de vill veta mer om. Men det kan vara lite mycket läxor och prov ibland. Det händer att de har veckor med tre prov i olika ämnen och

ibland två prov samma dag. En bra lärare ska enligt dem vara glad och positiv, kunna förklara bra och ge rätt hjälp.

De är också överens om att lärare måste kunna säga ifrån och hålla ordning i klassrummet. Det finns lärare som verkar ha gett upp eller inte bryr sig om att det är högljutt. Andra lärare är bra på att hålla ordning, det varierar helt enkelt. Alla klasser har regelbundna klassråd där eleverna kan ta upp saker och framföra åsikter.

Kompisar, idrott och bio

På fritiden umgås de med kompisar, går på hockeymatcher i Grums eller på Färjestad, åker och shoppar eller går på bio i Karlstad. Det finns inte så mycket att göra i Grums, säger någon. Förutom idrotten förstås.

Flera av dem simmar, rider, spelar handboll eller fotboll. Någon spelar innebandy. En av killarna brukar meka med en Volvo Duett-epa och en av tjejerna har häst och många andra djur hemma. En annan av tjejerna brukar besöka biblioteket men är inte så mycket inne i Grums annars.

Vet vad de vill

Just den här oktoberdagen börjar skolan sin Framtidsvecka. Då kommer olika gymnasieskolor till Jättesten för att berätta vad de har att erbjuda. Ingen av eleverna som vi pratar med tycker att det är viktigt vad kompisarna tycker när det gäller gymnasievalet. Men det är bra när föräldrarna peppar och säger att man kommer att lyckas, menar en av tjejerna. Samtliga är redan ganska säkra på vad de

ska söka (även de som har ett par år kvar):

Isac: - Jag vill gå Fotbollslinje på Walthers eller något annat större fotbollsgymnasium.

Emma: - Estetiska programmet med teaterinriktning, i Karlstad eller Göteborg.

Jennifer: - Jag vill gå ett program med inriktning Djurvård.

André: - Brandskydd- och säkerhet på Hammarö eller El på Nobelgymnasiet.

Beatrice: - Jag vill gå Natur eller Djurvård för jag vill bli veterinär.

Samantha: - Jag vill bli fotograf, så jag vill gå IT-Media på John Bauer.

Två av eleverna är positiva till att starta eget i framtiden, båda har en varsin förälder som är företagare. En tredje har en förälder som vill lämna över företaget så småningom, men är själv inte så intresserad. ●

Hälsoprofil

Jättestensskolan har en hälsoprofil som bland annat innebär att man inte säljer godis i skolcafeterian eller i badhuset. En annan viktig del är Lifeline, där varje elev i årskurs 6 erbjuds skriva på ett kontrakt att han/hon ska avstå från tobaksbruk under de fyra åren på skolan.

I gengäld får eleven ett personligt medlemskort som är kopplat till olika förmåner. Om eleven bryter kontraktet informeras föräldrarna, medlemskapet avbryts och förmånerna försvinner. Men eleven kan bli medlem igen om han/hon återigen väljer att avstå från tobak.

Växtriket: Resurscenter med stöd och samverkan kring Grums barn och unga

Växtriket är en ny verksamhet där kommunen tillsammans med andra organisationer ska jobba förebyggande med barn, unga och deras föräldrar. Den 13 november invigdes lokalerna på Åsgatan 7 i Grums.

Under samma tak

Växtrikets grundidé är att föra samman olika parter som jobbar för att främja trygga och goda uppväxtvillkor för Grums barn och unga mellan 0-20 år. Alla verkar under samma tak med en helhetssyn på individen. Samverkan underlättas eftersom berörda parter finns lätt tillgängliga för varandra.

Från starten medverkar kommunens förskole- och skolorganisation, individ- och familjeomsorgen, Landstinget i Värmland och Svenska kyrkan inom Växtriket. På sikt hoppas man kunna utöka med en rad andra samverkansparter i form av studieförbund, församlingar, frivilligorganisationer med flera.

Ömsesidigt utbyte

Det ska vara självklart för barn, ungdomar, föräldrar och blivande föräldrar att vända sig till Växtriket för att få information, stöd, råd eller bara möta andra i en liknande situation.

Det yttersta målet med Växtriket är att både besökare och personal ska uppleva det som en resurs där det hela tiden pågår ett ömsesidigt kunskapsutbyte.

Lokalen är "hjärtat"

Växtrikets "hjärta" finns i nedre plan på Åsgatan 7 i centrala Grums (snett mitt emot kommunhuset). Där finns kommunpersonal som jobbar för våra barn och unga, men också samlings- och konferenslokaler som rymmer en rad olika verksamheter under dygnet.

En av kärnverksamheterna är den öppna förskolan, men det bedrivs även allmän förskola och anordnas babycafé. I lokalen sammanstrålar också barnhälsoteamet som fokuserar på barn i åldern 1-5 år. De olika föräldrastödjande utbildningarna flyttar in allt eftersom och det förekommer viss enskild undervisning. Nattvandringar i kommunen vid storhelger har Växtriket som utgångspunkt.

Gruppverksamheter

Under december och januari kommer en hel rad ytterligare verksamheter igång inom ramen för Växtriket. Humlan är gruppverksamhet för barn

till missbrukande föräldrar och Insikten ger stöd till föräldrar som misstänker att deras barn missbrukar. Landstingets mödra- och barnavård flyttar in med sina gruppverksamheter och likaså delar av ungdomsmottagningen.

Man hoppas kunna komma igång med cafékvällar för ungdomar samt olika kill-, tjej- och allmänna ungdomsgrupper inom kort. Dessutom ser man fram emot att erbjuda gruppvägledning för tonåringar, att starta ett ungdomsråd och förhoppningsvis utveckla sex- och samlevnadsundervisningen i samverkan med skolan. •

Kontakt och mer information:

Benny Pedersén (bild ovan)
samordnare Växtriket
benny.pedersen@grums.se
Tel. 0555-421 11

Annica Wuopio (bild ovan)
förskollärare
annica.wuopio@skola.grums.se
Tel. 0703-39 41 65

www.grums.se

Nya ansikten inom barn och utbildning hos Grums kommun

**Lennart Nilsson, tillträdande
områdeschef/rektor Jättestenskolan**

Lennart Nilsson kommer direkt från en tjänst som rektor för skolområde Forshaga Lärcenter. Han har arbetat som rektor i cirka tio år varav fyra i Forshaga. Tidigare var han yrkesofficer inom Försvarmakten.

I januari tillträder Lennart som rektor på Jättestenskolan i Grums. Han tror mycket på delaktighet och att eleverna ska ha ett stort inflytande i skolan. Både lokaler och utemiljö ska förbättras i samverkan med eleverna. Under vårterminen 2010 planeras att renoveringsarbete ska påbörjas, och redan innan dess ska man börja utveckla skolans utemiljö.

**Robin Josefsson, tillträdande
strateg för barn och utbildning**

Robin Josefsson tillträder tjänsten som strateg för barn och utbildning hos Grums kommun i januari. Han har en bakgrund som lärare men har de senaste två åren arbetat som utbildare och föreläsare i entreprenöriellt lärande (se förklaring på sidan 11). Han är också medförfattare till en bok i ämnet för pedagoger.

Skolutveckling är ett stort intresse för Robin. Han tror på en skola som sätter varje elevs intressen, drömmar och behov i centrum samtidigt som de tränas i självkunskap och att ta ansvar. En skola som lever och utvecklas genom elever, föräldrar, lärare och närsamhälle.

Våra förskolor och skolor jobbar med **Grön Flagg**

Grön Flagg är Sveriges största miljönätverk för skolor och förskolor. Stiftelsen Håll Sverige Rent står bakom. Alla kommunens förskolor och skolor har uppdraget att innan sommaren 2010 ha erhållit miljöcertifieringen Grön Flagg. De har kommit olika långt. Skruvstads skola blev godkända på temat närmiljö och kunde hissa sin gröna flagga i oktober i år!

Sex olika teman

När en verksamhet, t. ex en förskola, har anmält sig till

Grön Flagg så utser de först ett miljöråd med både barn och personal. Därefter väljs ett tema att arbeta med. Det finns sex olika teman:

- Konsumtion
- Klimat och energi
- Kretslopp
- Livsstil och hälsa
- Närmiljö
- Vattenresurser

Handlingsplan

Sedan skrivs en handlingsplan med bl. a aktiviteter och mål

som ska uppnås, man jobbar enligt handlingsplanen i 6-18 månader och dokumenterar löpande i text och bild. Slutligen skickas en rapport in för granskning och när den blir godkänd så får verksamheten Grön Flagg. Då kan man börja med ett nytt tema, så att man till slut har gått igenom alla. •

I köket på kommunens gymnasieskola finns inte mindre än två stycken kockar med spa-bakgrund. Mikael Söder, 41, har arbetat med mat i femton år. Han kom till Åsfjärdens utbildningscenter i augusti 2008 efter tio år som köksmästare på Selma Spa i Sunne.

Det var också där han lärde känna sin nuvarande kollega Henrik Lööv, 32, som anslöt till köket på Åsfjärden några månader efter honom. Henrik gick från att vara kock till att bli förstekock och slutligen köksmästare under sina åtta år på Selma Spa.

Lära sig nytt

Båda började sina karriärer i köket med olika kortare anställningar. Det går inte att få en fast anställning när man kommer direkt från restaurangskolan. Samtidigt är det bra att inte vara för länge i samma kök för alla ställen är olika och då lär sig man nya saker.

- Man tar till sig det bästa från varje ställe, säger Henrik.

Laga från grunden

De är inte anställda som lärare till restaurangeleverna men fungerar lite som stödlärare. Deras uppgift är att ansvara för köket och skolmaten, som helst ska lagas från grunden. Hemlagad mat är något de båda brinner för. Men de märker att många elever är vana smaken av halvfabrikat och olika tillsatser.

- Ibland frågar någon elev efter Aromat* och då

Från spa till skolkök

Mikael Söder (vä) och Henrik Lööv i köket på Åsfjärdens utbildningscenter i Grums. Båda har tidigare lagat mat på Selma Spa i Sunne.

brukar jag säga: Vad är det? Jaså, en krydda. Var växer den? berättar Mikael.

Just denna dag har de haft KRAV-märkt torsk på menyn. Annars blir det inte så mycket KRAV-märkt, helt enkelt för att det kostar mer. Men de serverar ekologisk mjölk och väljer oftast svenskt kött.

Inte bara matlagning

I arbetslivet är kockyrket mansdominerat men på skolans restaurangprogram är tjejerna i majoritet. Utbildningen leder inte bara till kockyrket utan passar även den som vill bli bartender eller jobba med servering. På Åsfjärden har man dessutom inriktningen Global som ger ett internationellt perspektiv. Kärnämnen som t. ex svenska och matte läser man på alla program.

- När man jobbar i kök är det mycket som ska göras utöver själva matlagningen, som t. ex varuinköp och städning. Många elever upptäcker att de hellre vill bli något annat och då är det viktigt att de har behörighet att läsa vidare, säger Mikael.

Elevernas restaurang

Eleverna har en egen restaurang, Rangela, där de alltid lagar maten. Den är öppen fyra dagar i veckan och då serveras lunch till omkring 40-50 gäster. Ibland anordnas temakvällar med a' la carte och så har man ett årligt julbord med lunch- och kvällssittningar. ●

*Aromat är en kryddblandning som innehåller mycket salt och den starkt kritiserade smakförstärkaren natriumglutamat (E621).

Henriks julrostbiff (10 personer)

Ingredienser:

1 kg svensk rostbiff alt. nötinanlår
1 msk smör
1 st schalottenlök
1 st hel kanelstång
1 tsk färsk timjan
0,5 tsk färsk ingefära
0,5 tsk hel kryddpeppar
0,5 tsk bruna senapsfrön
Rivet skal från en citron
Salt och peppar efter tycke och smak

Tillagning:

1. Sätt ugnen på 120°. Skala och skiva schalottenlök, ingefära och grovhacka färsk timjan och lägg i en skål. Lägg resterande kryddor i en mortel och krossa grovt. Blanda ihop de båda blandningarna.
2. Bryn köttet i smör i varm panna. Fräs med blandningen den sista minuten när du bryner köttet. Salta och peppra väl.
3. Lägg upp köttet i en ugnform, lyft upp kryddorna och fördela jämnt på köttet. Sätt in en kötttermometer mitt i den tjockaste delen på köttet. Tillaga sedan i mitten av ugnen tills innertemperaturen är 54°, då är köttet rött, eller 58° då köttet är rosa.
4. Rulla in köttet i smörpapper. Låt köttet vila och kallna innan det skärs i tunna skivor. Servera med nygjord äpplechutney och kokt potatis eller rotfruktsgratäng samt ett gott bröd.

Mikaels vanilj- och saffrans- pannacotta med pepparkaka (8-10 personer)

Ingredienser:

5 dl grädde
5 dl gräddfil
1,5 dl strösocker
1 vaniljstång
3 gelatinblad
0,5 g (1 paket) saffran

10 st krossade pepparkakor

Tillagning:

1. Lägg gelatinbladen i kallt vatten.
2. Koka upp grädde och socker med en vaniljstång delad på längden.
3. Tillsätt saffran och låt stå i ca fem minuter.
4. Krama ur vattnet från gelatinbladen och tillsätt dem i den varma gräddblandningen. Låt svalna.
5. Blanda med gräddfilen och sila blandningen
6. Portionera upp i fina glas och ställ i kyl för att stelna i minst fyra timmar. Toppa med krossad pepparkaka före servering.

*God Jul
&
Gott Nytt År!*

Entreprenöriellt lärande kallas ibland eld-själspedagogik. Det är ett förhållningssätt som syftar till bättre skolresultat genom att ta vara på elevers naturliga nyfikenhet och initiativförmåga. Läraren intar en mer handledande roll och styr undervisningen i dialog med eleverna. Entreprenöriellt lärande stimulerar elevernas inre motivation och uppmuntrar dem att utveckla egen-

skaper som man ofta finner hos en entreprenör, som till exempel kreativitet, handlingskraft och tilltro till sin egen förmåga. Det har de nytta av oavsett vilken karriär de sedan väljer.

Kommunens samtliga skolor har påbörjat ett arbete kring elevaktivt och entreprenöriellt lärande.

Här är några favoriter i repris från förra årets julkalender på grums.se. Då frågade vi olika spännande personer med anknytning till Grums:

- Hur firar du helst julen?

Rigmor Gustafsson, jazzsångerska. Uppväxt i Värmskog.

(Foto: Andreas Lundberg)

- Jag tycker att det är väldigt skönt att fira som jag nästan alltid har gjort: ganska typiskt svenskt med närmaste släkten, traditionell julmat, Kalle Anka och Karl-Bertil Jonsson och paketutdelning. Har också sett en del av Midnattsmässan de senaste åren, jag tycker det är stämningsfullt och fascinerande. Det beror nog mycket på att jag är väldigt tagen av Roms historia.

Thomas Denver Jonsson, sångare/musiker. Uppväxt i Grums. (Foto: Olle Nilsson)

- Jag har en ganska lugn inställning till julen och är inte så inblandad i den köphysteri som lätt blir. Min familj har också alltid haft ganska lugna och nyktra tankar om firandet. Det är och har varit en anledning att samla släkten och umgås lite.

Aina Bergvall, tv-redaktör och bloggare. Uppväxt i Värmskog.

(Foto: Linda Gestblom)

- Hemma med familjen, med ett snötäckt landskap utanför fönstren, ett behärskat antal minusgrader i luften och skinka, revbenspjäll och dopp i gryta på bordet. Dessutom alltid Tyrolersallad, på vitkål och rödbetor bland annat. Samt julmust. Men lutfisken låter jag bli.

Linn Gustafsson, stylist och modebloggare. Uppväxt i Grums.

- Vi firar endast med familjen, vilket vi har gjort mer eller mindre alla jular. Dagen börjar med ett besök i Solbergskyrkan där alla små barn får dekorera krubban. Därefter åker vi hem, äter godaste julmaten, kollar på Kalle Anka och Kan du vissla Johanna. Sedan är det paketöppning i ett par timmar. Dagen brukar alltid avslutas med en julig familjefilm. Mysigt!

Sven Kullander, professor i högenergifysik och författare. Uppväxt i Borgvik.

- Jag firar helst julen med min fru, mina barn och deras familjer, nu har vi elva barnbarn. På juldagen brukar vi ha en gissningstävling om någon viktig sak som vi tror kommer att hända i världen och i Sverige nästa år. Vi kollar upp året efter.

Tobias Waldefeldt Lindner, biträdande nöjeschef Aftonbladet. Uppväxt i Grums.

(Foto: Aftonbladet)

- Ingredienser för en bra jul: promenader vid Trulsön när solen är på väg ner, vörtbröd, allmänhetens åkning på Strandvallen, min familj och mina vänner, "Karl-Bertil Jonssons jul", pappas citronsnaps, juldagen i Karlstad. Och så "Fairytale of New York" med The Pogues - världens bästa jullåt.

Christina Gustafsson, jazzsångerska. Uppväxt i Värmskog. (Foto: Anita of Sweden)

- Jag firar helst julen med de närmaste med god mat, mycket lite motion, ganska mycket TV och förhoppningsvis några julklappar.

Många långväga gäster hos Kungskvarnen

Kungskvarnen Hotell & Konferens i Borgvik firade fem års-jubileum den 1 november. Mona och Bo-Roger Johannessen både äger och arbetar i verksamheten, de har en anställd i restaurangköket och tar in extra serveringspersonal vid behov.

På sommaren är det som mest intensivt med många turister och det är inte bara nordbor som hittar till Borgvik. I år har inte mindre än 800 turister från Asien stannat för att äta lunch på Kungskvarnen på vägen mellan Stockholm och Oslo. Då efterfrågas lingondricka och köttbullar. Dessutom har man haft två sällskap från Italien och ett från Israel.

Just nu fokuseras det för fullt på julbords-säsongen. De gör mycket själva, allt från hemrullade köttbullar, bröd och patéer till senap, sillar och gravlax. Julafton och juldagen har de stängt, alla andra dagar är det öppet om det inte är abbonnerat.

Fördelarna och nackdelarna med att vara entreprenör tycker Mona är två sidor av samma mynt.

- Fördelen är att man har friheten att ta egna beslut. Men sam-

tidigt står man väldigt ensam i sina beslut, säger hon.

Läget mitt mellan Stockholm, Oslo och Göteborg är bra, men det skulle vara ännu bättre om det fanns vägs skyltning till Borgvik från Karlstadsområdet. •

Miljödiplomering enligt Värmlandsmodellen för små och medelstora verksamheter har funnits i Värmland sedan 2001. Under 2009 har en regional styrgrupp arbetat med att uppdatera det värmländska diplomeringssystemet för att klara den nationella kravstandarden. Att diplomering- en håller en nationell standard gör att de miljödiplomerade verksamheterna ska klara miljökrav som gör dem mer konkurrenskraftiga, till exempel genom att kunna uppfylla krav som ställs vid upphandlingar.

Är du intresserad av att miljödiplomera din verksamhet kan du

kontakta Carin Bengtsson, miljösamordnare Grums kommun, på tel. 0555-421 39.

Miljödiplomerade 2009:

Grums Elservice
Värme & Sanitet i Grums AB
Grums Motor AB
Mittaus AB
Grums Hyresbostäder AB
Grums kommun Miljö & bygg
Grums Mark AB
Grums kommun Bibliotek-Turism
Tores El & Maskinservice AB
Kungskvarnen Restaurang och Konferens AB
Industri Mekano i Grums AB
Grums Rör AB
Grums Näringslivscentrum (stängt)

Nätverk för Grums företagarkvinnor

Vår kommun är den som har flest kvinnliga företagare i länet. Kommunen har nu tagit initiativ till att starta ett nätverk för kvinnliga företagare i Grums. Detta är något som ligger i tiden, flera kommuner i länet har redan ett eller är på god väg.

Är du kvinnlig Grumsföretagare och intresserad av att delta i nätverket?

Kontakta Irene Eliasson på tel. 0555-422 43 eller Ann-Christine Andersson på tel. 0555-421 54.

till verksamheten är stort. Medlemmarna behöver göra saker ihop och öka vi-känslan. Matcherna och de flesta träningar hålls i sporthallen på Grums Bad & Sport, där flera föreningar ska samsas. Det faktum att det bara finns en fullstor hall gör det svårt att arrangera cuper och utveckla verksamheten ytterligare.

Utvecklingskommitté

Klubben vill gärna se att seniorsidan klättrar uppåt. Man har tillsatt en utvecklingskommitté som ska ta fram handlingplaner för vad spelarna i olika åldersgrupper ska kunna. Då kan man också matcha ledarna mot det och se vem som passar vilket lag kunskapsmässigt.

- Vi tänker satsa i de egna leden, lyfta upp förmågor från yngre lag och utbilda våra ledare. När vi sedan har ett riktigt stort klubbhjärta med aktiva, föräldrar, ledare och sponsorer så kan vi börja tänka på att ta in spelare utifrån, avslutar Jonas. ●

Klubbhjärtat ska lyfta Grums IBK

Grums Innebandyklubb firar sitt 21-årsjubileum nu i år. De har över 200 medlemmar, varav så gott som alla är aktiva. Tidigare har klubben inte haft några stödmedlemmar, men det ska man börja med. Klubben har 20-25 ledare som tränar ett damlag, ett herrlag och åtta lag med flickor respektive pojkar mellan 7-15 år. De yngsta börjar på "bollkul" med lekfulla och enkla övningar.

Sätta sig på kartan

Herrlaget spelade i division 1 för ca tio år sedan. Sedan dess har man spelat på lägre nivå. Men det är något som den nya styrelsen tänker ändra på:

- Vi ska bli en av de bästa innebandyklubbarna i Värmland och sätta oss på kartan på både dam-, herr- och ungdomssidan, säger nye ordföranden Jonas Kruse.

Innebandyn är en helt ny bekantskap för honom, men han har spelat ishockey och

är framför allt ett känt namn inom rallysporten. Bland meriterna finns bland annat SM-segern 1994 och klassegrar i VM- och EM-rallyn. Han har också varit förbundskapten åt juniorlandslaget och expertkommentator i SVT. Nu kan hans erfarenhet av bland annat att hitta sponsorer komma till nytta för innebandyklubben.

Just sponsordelen är något som klubben ska ta tag i mer. Behovet av att få in pengar

Henrick Olsson-Nordling var en av deltagarna på klubbens innebandyläger.

Barnen i förskoleklassen Falken har fått sina böcker.

Förskolebarnen lär känna biblioteket

Kommunens förskolor besöker regelbundet Grums bibliotek för att låna med nya böcker till sina avdelningar. Men när barnen är sex år bjuder barnbibliotekarie Lise-Lotte Eriksson in dem till en visning av biblioteket och bokmagasinen. Efter visningen läser hon en bok för dem medan de äter mellanmål och besöket avslutas med att de får en varsin bok. Ett par år senare när barnen går i andra klass får de sitt första egna lånekort.

På skolloven arrangerar biblioteket ofta dagligen aktiviteter för barn, som t. ex sagostunder, teaterföreställningar och filmvisningar.

Trollbassäng för de minsta barnen

Småbarnsförälder, du har väl inte missat att Grums Bad & Sport har en rolig trollbassäng för barn mellan 0-3 år? Den har tre sektioner med djup på 20, 30 respektive 40 cm. Vattnet håller 32 grader.

Evenemangskalender

December

5-6/12 Konstutställning, Lars O Johnsson.
Plats: Gamla brukskontoret i Slottsbron.
Bruksgatan 4. Tid: 11.00-16.00.

1-13/12 Utställning på Galleri Strand, Slottsbron. Annie Lindgren, keramiker. Tid: Tor-fre 16.00-20.00, lör-sön 16.00-20.00.

5/12 Julkonsert i Grums kyrka med Christina Gustafsson, Kerstin Ryhed Lundin, Sofia Pettersson, Mathias Algotsson. Tid: 16.00.
Biljettköp hos Grums kommun.

5/12 Julmarknad i Segmons Folkets hus.
Försäljning av hantverk m.m. Tomte och fiskdamm för barnen. Tid: 15.00-18.00.

12/12 Kröning av Grums Lucia i Grums kyrka. Jättestenskolans luciatåg. Tid: 18.00. Biljetter hos Solbergsgården.

13/12 Luciahögtid i Borgviks kyrka med barn från Sparnäs friskola. Tid: 14.00.

13/12 Luciahögtid i Eds kyrka med kyrkans barn och ungdomar. Tid: 17.00.

15/12 Hela Människan/Ria har julfest i Solbergsgården. Sång, musik, gröt och skinksmörgås, julklappar m.m. Tid: 18.00.

17/12 Julkonsert med julmusikal i Borgviks kyrka. Kören Exaudi och barn från Borgvik. Tid: 19.00.

19/12 Eds kyrkas årliga julkonsert med kören Accentus och sångsolist Ann-Kristin Frisk. Tid: 17.00. Glögg från kl. 16.30.

Januari/februari

21/1 Musik i vintermörkret med Tjejkraft i Gruvan. Tid: 19.00. Biljettköp på Grums bibliotek.

18/2 Musik i vintermörkret med Stig-Arne Söderman och Buskas i Gruvan. Tid: 19.00. Biljettköp på Grums bibliotek.

20-28/2 Utställning på Galleri Strand, Slottsbron. Kerstin Osterman, måleri med collage.

GRUMS 0555-000 05

GRUMS 0555-000 06

GRUMS 0555-000 07

GRUMS 0555-000 08

